

Brussel, 14.10.2021
COM(2021) 636 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

over de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren (2019-2021)

{SWD(2021) 286 final} - {SWD(2021) 287 final}

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

over de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren (2019-2021)

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Hoe is het om vandaag als jongere in Europa te leven?	2
3. Inzichten vanuit de jeugdsector	5
4. Vorderingen ten aanzien van de algemene doelstellingen.....	6
Betrekken	9
Verbinden	11
Versterken	13
5. Belangrijkste instrumenten ter ondersteuning van samenwerking en wederzijds leren	15
6. Conclusies en toekomstperspectieven voor de Europese samenwerking in jeugdzaken	19

1. Inleiding

In 2002 is de EU-samenwerking in jeugdzaken van start gegaan en werd er voorzien in een beleidskader voor de EU-jongerenprogramma's die sinds 1988 werden uitgevoerd. De EU-strategie voor jongeren 2019-2027¹ is een kader van de derde generatie. Het is gebaseerd op een tweeledige aanpak: a) jongerengerelateerde initiatieven in verschillende beleidsterreinen integreren en b) de kerndomeinen van de jeugdsector aanpakken: betrekken, verbinden, versterken. In dit EU-jeugdverslag 2021 worden de vorderingen geëvalueerd met betrekking tot de doelstellingen en prioriteiten van de EU-strategie voor jongeren voor 2019-2021. Het verslag omvat het eerste driejaarlijkse EU-jeugdwerkplan in het kader van de huidige EU-strategie voor jongeren, dat zich uitstrekt over twee voorzitterschapstrio's van de Raad.

2. Hoe is het om vandaag als jongere in Europa te leven?

Zoals blijkt uit het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie over de situatie van jongeren², is de toegang van jongeren tot kansen op het gebied van onderwijs, werkgelegenheid, mobiliteit en democratische participatie tot eind 2019 verbeterd, totdat de COVID-19-pandemie toesloeg. De pandemie leidde tot een onderbreking van onderwijs, opleiding en andere leeractiviteiten, verlies van werkgelegenheid en carrièremogelijkheden, sociaal isolement en geestelijke gezondheidsproblemen.

Vóór de COVID-19-pandemie werden jongeren in Europa steeds mobieler en meer verbonden, maar met verschillen op het gebied van onderwijs en sociaaleconomische gelijkheid.

In 2019 woonden er ongeveer 86 miljoen jongeren in de EU-28³ (een op de zes personen was tussen de 15 en 29 jaar oud). Het aandeel jongeren in de totale EU-bevolking is tussen 2010 en 2019 met 1,8 procentpunt gedaald (de hoogste krimp deed zich voor in de Baltische en Oost-Europese regio's), waarmee een langetermijntrend van krimp in de omvang van de jeugdbevolking wordt bevestigd. Tegelijkertijd is de migratie onder jongeren binnen en naar Europa sinds de jaren negentig echter in een stroomversnelling geraakt.

In 2019 gaf een op de drie jongeren in de EU aan minstens twee weken in het buitenland te hebben verbleven voor studie, opleiding, werk, uitwisselingen of vrijwilligerswerk⁴. Meer dan 40 % van de jongeren die overwogen om naar het buitenland te gaan om er te studeren of vrijwilligerswerk te doen, maar dat nooit gedaan hebben, verklaarde niet over de nodige financiële middelen te beschikken of gaf hiervoor familiale, persoonlijke of werkgerelateerde redenen op.

¹ Zoals aangenomen bij de Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, die in de Raad bijeenkomen over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: De EU-strategie voor jongeren 2019-2027, PB C 456 van 18.12.2018, blz. 1.

² De definities van jongeren variëren, maar voor statistische doeleinden op EU-niveau wordt vaak de leeftijdscategorie 15-29 geselecteerd.

³ Indien niet gespecificeerd, zijn de in dit verslag gebruikte gegevens geëxtraheerd uit de onlinedatabase van Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database> In deze context worden jongeren gedefinieerd als personen tussen de 15 en 29 jaar oud.

⁴ Flash Eurobarometer 478, 2019 Hoe bouwen we aan een sterker, meer verenigd Europa? De inzichten van jongeren. Deze vraag sloot mobiliteit van toerisme of wonen met het gezin in het buitenland uit.

Tot aan de COVID-19-pandemie waren de Europese economieën in de afgelopen jaren op weg naar herstel van de economische crisis. In 2019 waren echter nog steeds meer dan 5 miljoen inwoners van de EU-28 tussen 15 en 29 jaar werkloos (6,3 % van alle jongeren in de leeftijd van 15-29 jaar, d.w.z. 11,1 % van de jeugdberoepsbevolking). Tussen 2015 en 2019 daalde de jeugdwerkloosheid in alle EU-lidstaten, maar ze bleef op elk moment meer dan twee keer zo hoog als de algemene werkloosheid. Tegen de achtergrond van de pandemie is de werkloosheid onder jongeren in de EU-27 gestegen van 11,9 % in 2019 tot 13,3 % in 2020. Jongeren hebben meer tijd nodig om zich stabiel te integreren op de arbeidsmarkt en kwetsbare groepen blijven achtergesteld in de werkomgeving.

Jongeren zijn betrokken bij vele vormen van maatschappelijke en politieke participatie. Deze omvatten maatschappelijke organisaties en sociale bewegingen of betrokkenheid bij niet-geïstitutionaliseerde vormen van participatie, zoals de door jongeren geleide wereldwijde klimaatbeweging “Fridays for Future”. Zij beschouwen stemmen ook als een belangrijk kanaal voor democratische participatie: meer dan twee derde van de jongeren in de EU heeft minstens één keer gestemd bij lokale, nationale of Europese verkiezingen. De stijgende trend werd bevestigd tijdens de verkiezingen voor het Europees Parlement van 2019⁵. Jongeren hebben ook een redelijk of zeer positief beeld van de EU en zijn geneigd de EU meer te vertrouwen en tevreden te zijn met de wijze waarop de democratie op nationaal en Europees niveau werkt dan oudere volwassenen.

Het gebruik van internet is een essentieel onderdeel van het leven van jongeren in de EU-28; in 2019 maakte 90 % er dagelijks gebruik van en hield 45 % zich bezig met e-learningactiviteiten. Digitalisering heeft vele mogelijkheden gecreëerd voor interactie, leren en participatie, maar ook uitdagingen met zich meegebracht in verband met digitale vaardigheden en de digitale kloof, evenals mogelijke blootstelling aan schadelijke inhoud en schadelijke contacten. Jongeren in Europa, vooral in landelijke en afgelegen gebieden en met een lager niveau van formeel onderwijs, melden consequent dat ze slechts in beperkte mate gebruikmaken van het internet om met overheidsinstanties te communiceren of om zich bezig te houden met e-commerce en met de samenwerkingseconomie. Onder meer connectiviteit, breedbandtoegang en de beschikbaarheid van digitale apparaten vormen hierbij een uitdaging. Aangezien digitale apparatuur en een internetverbinding onmisbaar zijn geworden voor leren, hebben de kosten in verband met onderwijs de ongelijkheid nog vergroot.

De COVID-19-uitbraak heeft geleid tot de versnelling van digitale trends en een sterke negatieve invloed op onderwijs, werkgelegenheid en geestelijke gezondheid.

De COVID-19-pandemie heeft de onderwijs- en opleidingsstelsels overal ter wereld en in de Europese Unie getroffen en onder ongekende druk gezet. Beperkingen hebben tot grote veranderingen geleid voor onderwijs en leren, en voor de communicatie en de samenwerking binnen de onderwijsgemeenschappen. Deze beperkingen hebben niet alleen gevolgen gehad voor lerenden, hun gezinnen, leerkrachten, opleiders en instellingshoofden, maar ook voor professionals uit de gemeenschap die het onderwijs en de jongeren ondersteunen.

⁵ In de jongste leeftijdsgroep (d.w.z. de leeftijdsgroep van 16/18-24 jaar) gaf 42 % aan te hebben gestemd, ten opzichte van slechts 28 % in 2014. De stijging was ook opvallend voor de leeftijdsgroep van 25-39 jaar (van 35 % in 2014 naar 47 % in 2019). Toch blijven oudere kiezers sterker vertegenwoordigd dan jongere. Europees Parlement, The 2019 post-electoral survey, blz. 22.

Leren werd vaak bemoeilijkt door het gebrek aan nauwe interactie met leerkrachten en medeleerlingen, minder gedetailleerde informatie en vertragingen. Het fysieke en emotionele welzijn is in het gedrang gekomen doordat scholen en universiteiten niet in staat waren gestructureerde activiteiten of toegang tot faciliteiten en ondersteuningsdiensten aan te bieden. De aspecten van socialisering van het onderwijs zijn zwaar getroffen en veel jongeren hebben gevoelens van isolement, angst en depressie ervaren. Bovendien werden jongeren uit kansarme milieus vaker blootgesteld aan stressvolle thuisomgevingen.

De pandemie heeft reeds bestaande sociaaleconomische ongelijkheden in de leermogelijkheden thuis van kinderen aan het licht gebracht. Hele groepen lerenden, onder wie die uit afgelegen en landelijke gebieden, migranten en vluchtelingen, jongeren met speciale behoeften en met andere kansarme achtergronden, lopen het risico uitgesloten te worden van online-onderwijs en onlineleren. Veel gezinnen en leerlingen beschikken niet over de nodige bekwaamheden, middelen en uitrusting om overweg te kunnen met afstandsonderwijs; dit was een grote bron van zorg voor leerlingen die normaal gesproken gerichte leerondersteuning, gesubsidieerde maaltijden of toegang tot allerlei buitenschoolse activiteiten en begeleiding zouden krijgen.

Kortom, hoewel de sluiting van onderwijsinstellingen de leervoortgang van alle leerlingen tot op zekere hoogte heeft beïnvloed, heeft de omschakeling naar leren op afstand een onevenredig negatief effect gehad op degenen die al een achterstand hadden, waardoor de kans groter werd dat risicoleerlingen de school voortijdig verlaten. Na een gestage daling van het aantal jongeren dat niet werkt of geen onderwijs of opleiding volgt (NEET's) in voorgaande jaren, kwam dit aantal in 2020 weer op het niveau van 2017 (13,7 %). Een eerste evaluatie van het beschikbare bewijsmateriaal wees ook op een stijging van het niveau van sociale uitsluiting in het afgelopen jaar. Jongeren en kinderen blijken het grootste risico te lopen, vooral als zij reeds met een achterstand kampen. De gevolgen van deze verstoring op middellange en lange termijn zijn nog niet duidelijk, maar het kan toekomstige percentages van voortijdig schoolverlaten en het niveau van het verwerven van vaardigheden en leerresultaten beïnvloeden.

Bovendien heeft COVID-19 een ongekende impact op de mentale en emotionele gezondheid van jongeren, wat reeds vóór de pandemie een punt van zorg was. Het verandert hun interpersoonlijke relaties ingrijpend en roept gevoelens van ernstige bezorgdheid en angst op. Kinderen, adolescenten en jongvolwassenen zijn zwaar geraakt door verstoringen van familie- en sociale banden, en de door lockdowns veroorzaakte economische crisis heeft vooral jonge Europeanen getroffen⁶.

COVID-19 heeft de reeds bestaande ongelijkheden tussen jonge Europeanen op de arbeidsmarkt in vergelijking met de rest van de beroepsbevolking vergroot. Hoewel de werkloosheidscijfers in 2020 voor alle leeftijdsgroepen stegen, was de stijging voor jongeren sterker. Een vergelijking van de jeugdwerkloosheidscijfers in 2019 en 2020 toont aan dat de

⁶ OESO, 2020. Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience. OESO, 2020. IAO, 2020. Covid and Youth. Impacts on Jobs, Education, Rights and mental Well-being. IAO, 2020. Eurostat, 2020. Being young in Europe today – health. Statistics Explained. Beschikbaar op: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Being_young_in_Europe_today_-_health#Life_expectancy_and_mortality_rates. Geraadpleegd op 19/03/2021

dalende trend tussen 2013 en 2019 in 2020 in alle leeftijdsgroepen voor jongeren is omgekeerd.

De sectoren die het zwaarst door de crisis zijn getroffen, zijn die waarin de meeste jonge Europeanen werken (bv. detailhandel, horeca, cateringdiensten). Vooral jonge vrouwen hebben meer kans om te worden getroffen omdat zij meer in deze sectoren werken dan jonge mannen. Jonge Europeanen met een stabiele job waarbij telewerken mogelijk is, werden minder getroffen door werkloosheid dan degenen met een onzekere arbeidsovereenkomst, vooral in sectoren waar telewerken niet mogelijk is.

Aangezien de meeste jongeren sociale media gebruiken om toegang te krijgen tot informatie (65 %, Eurobarometer, 2019), heeft de Commissie mediageletterdheid gesteund om jongeren te helpen desinformatie aan te pakken, onder meer over COVID-19. Toen ze in 2020 werden geconfronteerd met nieuws over de pandemie, reageerden jonge Europeanen door vooral te vertrouwen op wetenschappelijke informatiebronnen, gevolgd door webpagina's van nationale regeringen⁷. Jongeren hebben blijk gegeven van een grote veerkracht en zijn ook betrokken geweest bij het beperken van de gevolgen van de pandemie. Velen van hen hebben vrijwilligerswerk verricht en intergenerationele ondersteuning geboden.

3. Inzichten vanuit de jeugdsector

Jongerenorganisaties en organisaties die actief zijn op het gebied van jeugdwerk dragen bij aan een aantal Europese beleidsterreinen zoals onderwijs, inclusie, gezondheid en werkgelegenheid. Zij zijn ook belangrijke partners bij de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren. In de “Study on the landscape of youth representation in the EU”⁸ van 2019 werd gemeld dat de jeugdsector in de EU over het algemeen groeit en dat traditionele jeugdstructuren zoals niet-gouvernementele organisaties en netwerken een belangrijke rol blijven spelen. Deze structuren maken steeds vaker gebruik van onlinemethoden om mensen te bereiken, en dat was vóór COVID-19 ook al zo. Ngo's combineren online sociale media vaak met fysieke betrokkenheid ‘ter plaatse’, zoals betrokkenheid bij scholen, jeugdwerk en werving op bijeenkomsten.

De Commissie houdt de situatie van de sector jeugdwerk in de EU nauwlettend in de gaten via specifieke instrumenten, zoals de COVID-19-kennishub die in 2020 in samenwerking met de Raad van Europa is gelanceerd. Uit een analyse van de hub blijkt dat 70 % van de organisaties niet in staat was om meer dan 20 % van hun activiteiten te behouden, bijna 60 % van hen opnieuw moest nadenken over hoe ze werkten en hoe ze konden overstappen op digitalisering en meer dan 85 % werd gedwongen om een of meer evenementen te annuleren vanwege de pandemie. De gevolgen voor jongerenvertegenwoordigingen, waaronder ernstige beperkingen wat fysiek contact betreft, moeten nog verder worden onderzocht.

De “Study on youth work in the EU”⁹ van 2021 was gericht op de fundamentele behoeften van jeugdwerkers op het terrein en het bestaande overheidsbeleid tegen de achtergrond van de pandemie. De studie laat zien dat door de huidige situatie de behoefte aan meer middelen om

⁷ Eurobarometer van het Europees Parlement, “Uncertainty/EU/hope. Public opinion in times of covid-19”, uitgevoerd in okt 2020

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1>

⁹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5a8beedc-f0e1-11eb-a71c-01aa75ed71a1>

bijkomende kosten of begrotingstekorten te compenseren, en aan betere toegang tot digitale infrastructuur en materiaal, nog groter wordt. Om de kennis van jongeren over digitale technologieën en hun bewustzijn van daaraan verbonden mogelijke risico's te vergroten, is het van doorslaggevend belang dat het potentieel van digitale instrumenten voor jeugdwerk beter wordt benut.

4. Vorderingen ten aanzien van de algemene doelstellingen

De aanpak van de Commissie bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de EU-strategie voor jongeren weerspiegelt de groeiende aspiraties van jongeren om deel te nemen en bij te dragen aan het inclusiever, veerkrachtiger, groener en digitaal maken van onze samenlevingen. Jongeren streven ernaar om in heel Europa en daarbuiten verbinding te maken, van gedachten te wisselen en samen te werken. Het beschermen van jongeren en de jeugdsector stond centraal bij de uitvoering van de strategie.

De jaren 2020 en 2021 waren atypisch als het ging om internationale jongerenuitwisselingen en grensoverschrijdende vrijwilligersactiviteiten. De pandemie had immers ernstige gevolgen voor de uitvoering van projecten voor de mobiliteit van jongeren. Daarom staat het aanpakken van de gevolgen van de pandemie voor kinderen en jongeren sinds de uitbraak hoog op de agenda van de Commissie. Het afgelopen jaar heeft de Commissie instrumenten zoals Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps aangepast om op deze verstoringen te reageren door alternatieve, met name digitale oplossingen aan te bieden voor hun activiteiten.

Ook heeft de pandemie in 2020-2021 grote gevolgen gehad voor de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren. Sommige geplande acties in het EU-jeugdwerkplan 2019-2021 moesten worden gewijzigd, opnieuw gepland of zelfs geannuleerd. Projecten voor de mobiliteit van jongeren werden ernstig verstoord door de pandemie.

Gelijke toegang tot kansen voor jongeren verbeteren — onderwijs, opleiding, leren, werkgelegenheidsvooruitzichten

De EU heeft in de afgelopen drie jaar veel activiteiten voor en met jongeren ontwikkeld, via financiële programma's ter ondersteuning van beleidsprioriteiten en met als algemene doelstelling het verbeteren van gelijke toegang tot kansen voor jongeren. “**Kansen voor jongeren creëren**” was ook het gemeenschappelijke thema van het EU-voorzitterschapstrio van de Raad **Roemenië-Finland-Kroatië** van januari 2019 tot en met juni 2020.

Erasmus+ en het **Europees Solidariteitskorps** ondersteunen leermobiliteit, vrijwilligerswerk en democratische betrokkenheid, met onschatbare kansen voor jongeren om hun perspectieven te verruimen, nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en hun gevoel van verbondenheid met de EU te versterken. Met een ten opzichte van de periode 2014-2020 verhoogd budget en de opname van nieuwe specifieke acties zijn de nieuwe programma's voor 2021-2027 krachtige instrumenten om de vele uitdagingen waarmee onze jongere generatie wordt geconfronteerd aan te pakken. Op basis van de lessen die uit het vorige programma zijn getrokken, is Erasmus+ 2021-2027 inclusiever en toegankelijker geworden en blijft het een leven lang leren en innoverende vormen van onderwijs en opleiding in Europa en daarbuiten ondersteunen.

In het licht van de pandemie is het van essentieel belang om de structurele belemmeringen bij het onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden die de werkgelegenheidsvooruitzichten van jongeren en de participatie in de samenleving beïnvloeden, terug te dringen. Met de mededeling van de Commissie **over de totstandbrenging van een Europese onderwijsruimte** tegen 2025¹⁰ wordt beoogd de kwaliteit en inclusiviteit van de nationale onderwijs- en opleidingsstelsels verder te verrijken en belemmeringen bij grensoverschrijdend leren weg te nemen. De nieuwe **mededeling over de Europese onderzoeksruimte**¹¹ is gericht op de bij- en omscholing van onderzoekers om inzetbaarheid en doeltreffendheid te waarborgen. Synergieën tussen hoger onderwijs en onderzoek worden bevorderd, voortbouwend op het initiatief voor Europese universiteiten dat wordt ondersteund door Erasmus+, aangevuld door Horizon 2020/Europa. De Commissie werkt ook samen met belanghebbenden en met de lidstaten aan een **Europese strategie voor universiteiten**¹², die onder meer gericht zal zijn op het ondersteunen van jonge talenten. De Commissie bereidt een **aanbeveling van de Raad** voor over een **Europese aanpak voor microcredentials**, om het gebruik en de erkenning van cursussen voor kort leren door aanbieders van formeel en niet-formeel leren te bevorderen.

De goedkeuring van het nieuwe **actieplan voor digitaal onderwijs**¹³ ondersteunt de inzet van digitale technologieën die nodig zijn voor onderwijs en opleiding, en rust alle burgers uit met digitale competenties. In augustus 2021 heeft de Commissie een **aanbeveling van de Raad over blended leren** voorgesteld om scholen en leerlingen die te maken hebben gehad met de digitale verschuiving van de pandemie beter te ondersteunen, onder meer door middel van extra leermogelijkheden en gerichte ondersteuning van leerlingen met leermoeilijkheden¹⁴.

¹⁰ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_nl

¹¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/era_nl

¹² Voorlopige benaming

¹³ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_nl

¹⁴ Voorstel voor een aanbeveling van de Raad over blended leren ter bevordering van hoogwaardig en inclusief basis- en secundair onderwijs, [COM/2021/455 definitief](#).

Building on a strong political momentum and a shared vision for Europe that is ready to face the **digital & green transitions**

Preventing the **health crisis** from becoming a structural barrier to learning, skills development and employment prospects of our youth

Translating the European Education Area into a **tangible reality** for the European education and training ecosystem

Visueel: De Europese onderwijsruimte tot stand brengen

Bijdragen aan het verbeteren van de inzetbaarheid van jongeren en het ondersteunen van de jeugd doelstelling **hoogwaardige werkgelegenheid voor iedereen** is een belangrijke prioriteit geweest. In de [conclusies over jongeren en de toekomst van werk](#)¹⁵ van de Raad zijn corrigerende maatregelen vastgesteld voor de preciaire arbeidsomstandigheden waarmee jongeren te maken hebben, zoals responsieve socialezekerheidsstelsels, onderwijs- en opleidingsstelsels, bevordering van een leven lang leren, zorgen voor een soepele overgang van school naar werk en van werk naar werk, evenals gelijke toegang tot hoogwaardige banen voor alle jongeren.

De **Europese vaardighedenagenda**¹⁶ stimuleert bij- en omscholing, in lijn met de behoeften van het herstel. Om beter te herstellen van de door de pandemie veroorzaakte nieuwe economische recessie, die ernstige gevolgen heeft voor jongeren, heeft de Commissie in 2020 een **werkgelegenheidspakket voor jongeren**¹⁷ aangenomen. De Ondersteuning van de werkgelegenheid voor jongeren: een brug naar banen voor de volgende generatie” is opgebouwd rond vier hoofdpunten: een versterkte jongerengarantie¹⁸, een toekomstbestendige aanpak voor beroepsonderwijs en -opleiding, een vernieuwde Europese Alliantie voor leerlingplaatsen en aanvullende elementen ter ondersteuning van de werkgelegenheid voor jongeren. De versterkte jongerengarantie tracht ervoor te zorgen dat alle jongeren onder de 30 jaar binnen vier maanden nadat zij werkloos zijn geworden of het onderwijs hebben verlaten, een goede baan, voortgezet onderwijs, een plaats in het leerlingstelsel of een stage aangeboden krijgen.

Het nieuwe **Europees Sociaal Fonds Plus** blijft ook belangrijk voor investeringen in mensen, waaronder investeringen ter ondersteuning van werkgelegenheid voor jongeren. Bovendien zal het fonds maatregelen voor onderwijs en sociale inclusie voor jongeren ondersteunen, met de nadruk op degenen in een kwetsbare of kansarme situatie.

¹⁵ PB 2019/C 189/05.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

¹⁷ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22829&langId=en>

¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=nl>

Tegen het einde van 2021 zal de Commissie een evaluatie lanceren van de **aanbeveling van de Raad van 2014 inzake het kwaliteitskader voor stages**, waarin de EU-landen worden opgeroepen om de kwaliteit van stages, met name de leerinhoud en de arbeidsomstandigheden, te verbeteren om de overgang naar werk te vergemakkelijken.

Een overzicht van de belangrijkste acties van de EU tijdens de eerste fase van de EU-strategie voor jongeren, gestructureerd volgens de drie pijlers, staat hieronder.

Betrekken

Versterken van de democratische participatie van jongeren

Het versterken van de democratische participatie van jongeren en het verstrekken van specifieke ruimten voor jongeren in alle maatschappelijke geledingen is ook essentieel voor het behoud van een levendig maatschappelijk middenveld in Europa. Het EU-voorzitterschapstrio Duitsland – Portugal – Slovenië (juli 2020 – december 2021) heeft gekozen voor “**Europe for YOUth – YOUth for Europe: Space and Participation for All**” als een gemeenschappelijk thema in verband met de Europese jeugd doelstelling 9 “Space and Participation for All” (Ruimte en participatie voor iedereen). Dit is ook het onderwerp van de achtste cyclus van de EU-jongerendialoog.

De [conclusies van de Raad over de bevordering van het democratische bewustzijn en de democratische betrokkenheid van jongeren in Europa](#)¹⁹ weerspiegelen de ideeën en meningen die zijn verzameld op de EU-jongerenconferentie in oktober 2020. Tijdens het evenement hebben jongeren uit heel Europa onderwerpen besproken met politieke leiders en concrete eisen geformuleerd over hoe de Europese jeugd doelstelling nr. 9 “Ruimte en participatie voor iedereen” kan worden geïmplementeerd.

De [conclusies van de Raad over het versterken van meerlagig bestuur](#) bevorderen de participatie van jongeren aan politieke en andere besluitvormingsprocessen op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau²⁰. In de conclusies van de Raad worden de lidstaten verzocht om jongeren mondiger te maken door middel van onderwijs en opleiding, op jongeren gerichte informatie, feedback, niet-formeel en informeel leren en jeugdwerk. In de conclusies wordt de Commissie ook verzocht peer-learningactiviteiten te organiseren (een activiteit over een op rechten gebaseerde aanpak van jeugd beleid die in juni 2021 plaatsvond) en kennis en capaciteit op te bouwen op het gebied van participatie van jongeren aan besluitvormingsprocessen op meerdere niveaus.

Op initiatief van het Roemeense voorzitterschap van de Raad zijn in de resolutie van de Raad van 2019 nieuwe richtsnoeren vastgesteld voor de governance van de **EU-jongerendialoog**²¹. Er werd een methodologie ontwikkeld voor werkgroepen om hun lokale, nationale en Europese dialogen vorm te geven. De betrokkenheid van onderzoekers bij de cyclus (het ondersteunen van de voorbereiding van raadplegingstoolkits of het analyseren van de bijdragen van jongeren) is een grote troef geweest voor het verbeteren van de kwaliteit van deze processen en zou van cruciaal belang kunnen zijn voor het verbeteren van het bereik in het kader van de periode na COVID-19.

¹⁹ PB 2020/C 415/09.

²⁰ PB 2020/C, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8766-2021-INIT/nl/pdf>

²¹ PB C 189

Meer dan 56 000 jongeren uit heel Europa namen deel aan de zevende cyclus van de jongerendialoog, gericht op het thema “Kansen voor jongeren creëren” dat was gebaseerd op de resultaten van de vorige dialoog, met name de goedkeuring van de EU-strategie voor jongeren en de [Europese jeugd doelstellingen](#). In de in mei 2020 aangenomen [resolutie van de Raad over de resultaten van de 7e cyclus van de EU-jongerendialoog](#)²² worden de belangrijkste aanbevelingen van deze cyclus uiteengezet.

De in 2020 gelanceerde **herziene versie van de Europese jongerensite van de Commissie** bevat een specifiek gedeelte over het proces van de EU-jongerendialoog. De site wordt gebruikt voor de publicatie van onlineraadplegingen, zoals de **enquête van de achtste cyclus over de EU-jongerendialoog**. Deze in het voorjaar van 2021 gelanceerde enquête is bedoeld om inzicht te krijgen in de mening van jongeren over het onderwerp “Ruimte en participatie voor iedereen”²³. Meer dan twee derde van de 8 500 respondenten had het gevoel geen of weinig invloed te hebben op het openbaar beleid en de politieke besluitvorming en gaf aan behoefte te hebben aan meer ruimte voor participatie en burgerschapsvorming. In het laatste kwartaal van 2021 zal ook een **Flash Eurobarometer** worden gelanceerd om de participatie van jongeren aan het sociale en maatschappelijke leven te onderzoeken en hun ideeën over de toekomst van Europa te verzamelen.

De EU bevordert actief de **wereldwijde participatie van jongeren aan beleidsvorming**, voortbouwend op de ervaring van de EU-jongerendialoog. Het regionaal kantoor voor samenwerking in jongerenzaken is bijvoorbeeld een gezamenlijk intergouvernamenteel initiatief van de zes kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan, met als doel de geest van verzoening en begrip tussen de jongeren in de regio te bevorderen door middel van intraregionale jongerenuitwisselingen en samenwerking. In 2021 lanceerde de Commissie ook een oproep om een **klankbord voor jongeren** voor internationale partnerschappen op te richten en zo een ruimte te creëren voor een zinvolle betrokkenheid van jongeren bij het internationale samenwerkingsbeleid van de EU. De 25 gekozen bestuursleden zullen ertoe bijdragen dat EU-maatregelen participatiever, relevanter en effectiever worden voor jongeren in EU-partnerlanden.

Ondersteuning van de eerlijke groene transitie

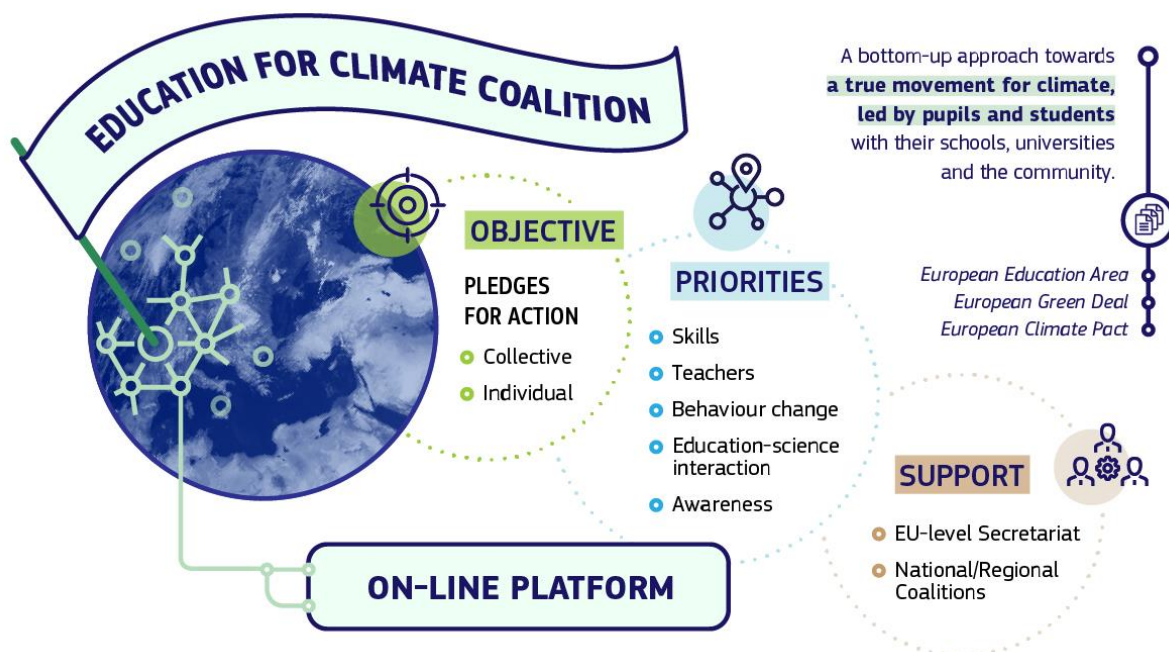
De EU-strategie voor jongeren draagt bij aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de **Europese Green Deal** door haar oproep tot een inclusieve en rechtvaardige transitie te ondersteunen, met inbegrip van gebieden die door jonge Europeanen worden aangemerkt als de gebieden die voor hen het belangrijkste zijn: het milieu beschermen en de klimaatverandering tegengaan. Sinds 2019 blijkt uit de burgerparticipatie en betrokkenheid van jongeren, met name via de wereldwijde klimaatbeweging, hoeveel belang jongeren hechten aan het aanpakken van klimaatverandering en het bereiken van klimaatrechtvaardigheid.

De **groene dimensie is ook als overkoepelende prioriteit opgenomen in de nieuwe programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps**. In overeenstemming met de Europese Green Deal en als antwoord op de toenemende bezorgdheid van jonge burgers over de verslechterende toestand van het klimaat en het milieu, is de Commissie bezig met de

²² PbEU 2020/C 212I,

²³ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EU-YOUTH-DIALOGUE-8TH-CYCLE>

voorbereiding en uitvoering van een aantal initiatieven. Het **Europees klimaatpact** werd in 2020 gelanceerd om mensen uit alle lagen van de bevolking, inclusief jongeren, met elkaar in contact te brengen, om ze een beter beeld van de uitdagingen van de groene transitie te geven, om alle Europeanen uit te nodigen om eraan deel te nemen en ervan te profiteren, om grote en kleine oplossingen te ontwikkelen en om positieve veranderingen op gang te brengen en op te schalen²⁴. Na de goedkeuring van de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 werkt de Commissie momenteel aan een **aanbeveling van de Raad betreffende onderwijs ter bevordering van milieuduurzaamheid**, een eerste stap om EU-landen op dit gebied te helpen samenwerken. In de aanloop naar de VN-conferentie over biodiversiteit zal er een specifieke campagne voor jongerenbetrokkenheid op het gebied van natuur en biodiversiteit worden uitgevoerd. De **Education for Climate Coalition**, een door leerlingen en studenten met hun scholen, universiteiten en gemeenschap geleid bottom-upinitiatief voor een klimaatneutrale samenleving, bevat toezeggingen voor concrete maatregelen.

Verbinden

Mobiliteitsactiviteiten zwaar getroffen door de pandemie

De uitbraak van COVID-19 had een sterke impact op veel Erasmus+-leermobiliteitservaringen. Een kwart van de uitwisselingsstudenten in die tijd moest hun ervaring in het buitenland staken en naar huis terugkeren²⁵. Het aantal lerenden dat in 2020

²⁴ COM(2020) 788 definitief

²⁵ Enquête uitgevoerd door het Erasmus Student Network, maart 2020

aan een mobiliteitsactiviteit in het buitenland²⁶ begon, was de helft van het aantal lerenden dat er in 2019 mee begon.

Het afgelopen jaar heeft **de Commissie organisaties en personen ondersteund die deelnemen aan de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps**, om de nadelige gevolgen van de pandemie, zoals ernstige beperkingen voor de fysieke mobiliteit, aan te pakken. De Commissie heeft mitigerende maatregelen ingevoerd, zoals de mogelijkheid om geplande fysieke activiteiten te vervangen door virtuele activiteiten, gebruik te maken van gemengde activiteiten of de mogelijkheid om projecten uit te stellen, met de veiligheid en bescherming van deelnemers als belangrijkste doelstellingen.

De Commissie heeft ook gerichte maatregelen genomen om de lidstaten te helpen bij hun inspanningen om steun te mobiliseren voor afstandsonderwijs, met name digitale oplossingen. **In augustus 2020 werden twee buitengewone Erasmus+-oproepen gelanceerd ter ondersteuning van “gereedheid voor digitaal onderwijs” en “creativiteit”**, ook voor de jeugdsector, die elk 100 miljoen euro beschikbaar stelden om te reageren op COVID-19-uitdagingen op het gebied van onderwijs door middel van samenwerkingsprojecten.

Mobiliteitsmogelijkheden in de programma's 2021-2027

De programma's Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps en Horizon Europa 2021-2027 bieden volop kansen voor jongeren en jonge onderzoekers om in een Europese context met elkaar in contact te komen en mee te doen aan uitwisselingen, samenwerking en culturele en maatschappelijke activiteiten.

Met een bijna verdubbelde begroting biedt het nieuwe **Erasmus+-programma** versterkte en nieuwe mogelijkheden voor transnationale leermobiliteit en samenwerking voor alle onderwijs- en opleidingssectoren, waarbij ook mobiliteitskansen voor leerlingen worden geïntroduceerd. **DiscoverEU**, een recent en succesvol proefinitiatief dat 18-jarigen de kans geeft om Europa te ontdekken via leerervaringen in het buitenland, is in het Erasmus+-programma opgenomen. De actie voorziet niet alleen in een reispas voor 18-jarigen, maar zet ook aan tot verbinding en culturele dialoog tussen jongeren in heel Europa. Erasmus+ omvat momenteel activiteiten voor de participatie van jongeren, waardoor ook jongeren buiten het formele onderwijs- en opleidingssysteem meer mogelijkheden hebben om een actieve rol te spelen in burgerlijke en democratische processen op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau.

Het nieuw **Europees Solidariteitskorps** zal jongeren vanaf 2022 in staat stellen bij te dragen tot de oplossing van maatschappelijke problemen door vrijwilligerswerk te doen of door hun eigen solidariteitsprojecten op te zetten, waaronder vrijwilligerswerk op het gebied van humanitaire hulp over de hele wereld.

De Commissie is bezig met **een herziening van de aanbeveling van de Raad uit 2008 over de mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie** om de mogelijkheden voor mobiliteit en vrijwilligerswerk verder te ondersteunen. Deze herziening is relevant en actueel in de context van de pandemie en de bijbehorende opkomende prioriteiten (gezondheid en veiligheid van vrijwilligers, solidariteit tussen generaties) en onderzoekt nieuwe vormen van

²⁶ Erasmus+-gegevens over mobiliteitservaringen in het buitenland in het hoger onderwijs of beroepsonderwijs en -opleiding gedurende ten minste één maand

vrijwilligerswerk, waaronder digitaal of gemengd vrijwilligerswerk. Het wegnemen van belemmeringen voor grensoverschrijdende mobiliteit, waaronder die van juridische of administratieve aard, is in het kader van “verbinden” aangemerkt als een belangrijk samenwerkingsgebied voor de lidstaten. De herziening van de aanbeveling van de Raad is gebaseerd op de resultaten van een deskundigengroep, een specifieke studie, een evaluatie en een openbare raadpleging die in de periode 2019-2021 is georganiseerd.

Versterken

Bevordering van sociale inclusie en herstel

Verskillende EU-acties zijn gericht op de ontwikkeling van een **inclusieve aanpak** met specifieke maatregelen voor kansarme kinderen en jongeren, zoals de **EU-strategie voor de rechten van het kind**, het **kindergarantie**-initiatief, **Erasmus+**, het **Europees Solidariteitskorps** en het **Europees Sociaal Fonds Plus**, of met maatregelen in verband met de **inclusie van jonge migranten en vluchtelingen**. De Commissie bereidt een **aanbeveling van de Raad voor over trajecten naar succes op school**, gericht op kansarme leerlingen.

In de in maart 2021 aangenomen **EU-strategie voor de rechten van het kind**²⁷ worden de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor kinderen erkend en het omvat gerichte maatregelen om de bevordering en bescherming van de rechten van het kind te ondersteunen. De participatie van kinderen en jongeren aan het politieke en democratische leven in de EU is ook een van de zes thematische prioriteiten van deze strategie, die voortkomen uit de standpunten van meer dan 10 000 kinderen in de leeftijd van 11-18 jaar²⁸.

De **conclusies van de Raad over meer kansen voor jongeren in landelijke en afgelegen gebieden**²⁹, die tijdens het Kroatische voorzitterschap van de Raad zijn aangenomen, sporen aan tot de uitwisseling van beste praktijken wat betreft het benutten van de mogelijkheden van jongerenprogramma's en -beleid om de inzetbaarheid, mobiliteit en participatie van jongeren te verbeteren. Deze conclusies sporen aan tot benaderingen die gericht zijn op het terugdringen van ongelijkheden tussen stedelijke en afgelegen/landelijke gebieden.

Met de twee **investeringsinitiatieven voor coronavirusrespons** (CRII en CRII+) konden de lidstaten de beschikbare middelen in het kader van het EU-cohesiebeleid mobiliseren en herbestemmen om de COVID-19-pandemie, waaronder de gevolgen ervan voor jongeren, aan te pakken. Deze EU-steun werd aangevuld met het **React-EU**-pakket (herstelbijstand voor cohesie en de regio's van Europa) van 50,6 miljard EUR, dat de crisisrespons- en herstelmaatregelen voortzet en uitbreidt en bedoeld is als overbrugging naar een groen, digitaal en veerkrachtig economisch herstel op lange termijn. De lidstaten zullen deze aanvullende middelen gebruiken om jongeren te helpen bij de toegang tot werk, kwaliteitsonderwijs en -opleiding en sociale diensten.

Hoogwaardig jeugdwerk voor iedereen

²⁷ COM(2021) 142 definitief.

²⁸ [De EU-strategie voor de rechten van het kind en de Europese kindergarantie Europese Commissie \(europa.eu\)](#).

²⁹ PB 2020/C 193/03.

De Europese strategie voor jongeren gaf een duidelijk signaal af over de noodzaak om in jeugdwerk te investeren, het te erkennen en er kaders voor op te zetten. Het Finse voorzitterschap van de Raad legde zich met twee reeksen conclusies van de Raad toe op de ondersteuning en ontwikkeling van jeugdwerk. In de [conclusies over digitaal jeugdwerk](#)³⁰ worden de lidstaten en de Commissie verzocht de uitwisseling van beste praktijken aan te moedigen, EU-financieringsinstrumenten, peer-learningactiviteiten en onderzoek te bevorderen en te gebruiken en digitale vaardigheden te verbeteren door middel van niet-formele onderwijs- en opleidingsactiviteiten. In de [conclusies van de Raad over het onderwijs en de opleiding van jeugdwerkers](#)³¹ worden de lidstaten en de Commissie verzocht verder onderzoek te verrichten, de erkenning van niet-formeel leren in jeugdwerk te bevorderen en opties te onderzoeken om het onderwijs en de opleiding van jeugdwerkers verder te ontwikkelen.

De **Europese jeugdwerkagenda** was een topprioriteit voor het Duitse voorzitterschap van de Raad, wat heeft geleid tot de aanneming van een resolutie van de Raad, gevolgd door de derde jeugdwerkconventie in Bonn. In de **resolutie van de Raad**³² worden de lidstaten en de Commissie verzocht maatregelen te nemen om jeugdwerk te integreren in het bestaande en toekomstige jeugdbeleid, de rol en de behoeften van de jeugdwerkgemeenschap te erkennen en met de steun van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps opleidingen, instrumenten, toepassingen en mechanismen op te stellen. Om het jeugdwerk in heel Europa te versterken en verder te ontwikkelen, heeft het **proces van Bonn** tot doel de inzet van verschillende belanghebbenden in de *community of practice* van het jeugdwerk op één lijn te brengen.

De programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps zullen het jeugdwerk verder ondersteunen, met name via **transnationale samenwerkingsactiviteiten en netwerkactiviteiten tussen nationale agentschappen**, waardoor de strategische impact van het programma wordt bevorderd en de ontwikkeling van de kwaliteit van het jeugdwerk op nationaal en Europees niveau wordt ondersteund.

Een gezonde en actieve levensstijl bevorderen

De Commissie heeft de lidstaten en belanghebbenden ondersteund bij het verbeteren van gezondheidvaardigheden en het bevorderen van een gezonde en actieve levensstijl op jonge leeftijd om niet-overdraagbare ziekten (zoals hart- en vaatziekten, kanker, diabetes en zwaarlijvigheid) in een later stadium van het leven te helpen verminderen. Tot de acties van de EU die specifiek zijn gewijd aan de gezondheid van jongeren en kinderen behoren het Europees kankerbestrijdingsplan en de **gezamenlijke actie inzake gezondheidsgelijkheid in Europa**, die de inspanningen van de lidstaten om gezondheidsongelijkheden en sociale factoren aan te pakken, bundelt. De in 2021 gelanceerde **campagne "HealthyLifestyle4All"** verbindt sport en een actieve levensstijl met gezondheid, voeding en andere beleidsmaatregelen. Centraal in het initiatief staat een specifiek platform om de verbintenissen (toezeggingen) van verschillende belanghebbenden te tonen.

Het gemeenschappelijk optreden inzake geestelijke gezondheid (ImpleMENTAL) zal een nationaal zelfmoordpreventieprogramma op meerdere niveaus en een systeemhervorming ten

³⁰ PB 2029/C 414/02.

³¹ PB 2019/C 412/12.

³² PB C415 van 1.12.2020, blz. 1.

uitvoer leggen om de gemeenschapsdiensten te versterken, met een specifieke focus op diensten voor kinderen en jongeren. Ter ondersteuning van de inspanningen van belanghebbenden heeft de Commissie in het kader van haar EU-platform voor gezondheidsbeleid³³ een groep samengesteld over “ondersteuning op het vlak van geestelijke gezondheid ten tijde van COVID-19” en in mei 2021 een conferentie op hoog niveau³⁴ georganiseerd over de gevolgen van de pandemie voor de geestelijke gezondheid.

5. Belangrijkste instrumenten ter ondersteuning van samenwerking en wederzijds leren

Dankzij de EU-strategie voor jongeren konden relevante instrumenten worden ontwikkeld die een versterkte samenwerking en uitwisseling van standpunten tussen de lidstaten mogelijk maken.

Steun voor empirisch onderbouwde beleidsvorming

De Europese instrumenten voor betere kennis zijn essentieel geworden als het gaat om ondersteuning van de ontwikkeling van jeugdbeleid. Het **Jeugdpartnerschap tussen de Europese Unie en de Raad van Europa** heeft, naast onderzoek naar participatie, inclusie en jeugdwerk, ook onderzoek gedaan naar de invloed van COVID-19 op jongeren en de jeugdsector door de [kennishub](#) op te zetten.

Het onlineplatform [Youth Wiki](#) biedt een uitgebreid overzicht van het nationale jeugdbeleid in 32 Europese landen, en bevat zowel een hoofdstuk over jeugdwerk als vergelijkende kaarten.

Het **dashboard van jongerenindicatoren** om de algemene situatie van jongeren te monitoren is voor de periode 2019-2021 beoordeeld door een specifieke deskundigengroep³⁵, die ook voorstellen heeft gedaan voor nieuwe kwantitatieve en kwalitatieve beleidsindicatoren. Het dashboard moet nu operationeel worden gemaakt, met name om beter toezicht te kunnen houden op de EU-uitgaven voor jongeren.

Activiteiten op het vlak van wederzijds leren

De lidstaten toonden veel interesse voor **activiteiten op het vlak van wederzijds leren**, zoals blijkt uit het grote aantal deelnemers gedurende de verslagperiode. Deze toegenomen belangstelling benadrukte de voordelen van het uitwisselen van goede praktijken en het bereiken van een gemeenschappelijk begrip. Deskundigengroepen en peer-learningactiviteiten zorgden voor consensus over oplossingen en de praktische implementatie ervan. Zij hebben de samenwerking tussen de lidstaten versterkt en kwesties van gemeenschappelijk belang aangepakt.

Op grond van **uitwisselingen binnen de groep van deskundigen over de mobiliteit van jeugdvrijwilligers** is het voorstel voor een herziening van de aanbeveling over de mobiliteit van vrijwilligers opgesteld. De **groep van deskundigen inzake indicatoren** heeft voorstellen gedaan om het dashboard te herzien en op die manier meer inzicht te krijgen in de situatie van

³³ [EU-platform voor gezondheidsbeleid \(europa.eu\)](#)

³⁴ [Mental health and the pandemic: living, caring, acting! | Public Health \(europa.eu\)](#)

³⁵ [Proposal for an updated dashboard of EU youth indicators - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

jongeren. In het laatste kwartaal van 2021 zal een **groep deskundigen op het gebied van jeugdwerk** worden opgericht als onderdeel van de uitvoering van de jeugdwerkagenda.

Medio 2021 werden er voor het eerst peer-learningactiviteiten op het gebied van jeugdbeleid georganiseerd. Een **peer-learningactiviteit over niet-beroepskwalificaties voor jeugdwerk** op initiatief van Frankrijk in juni 2021 was gericht op de erkenning van competenties en kwalificaties van jeugdwerkers om grensoverschrijdende uitwisselingen en mobiliteit te vergemakkelijken. De lidstaten waren het erover eens dat de uitwisseling van jeugdwerk en de formele en niet-formele onderwijsbenaderingen voor het aanbieden en erkennen van niet-professionele kwalificaties aan jeugdwerkers verder moeten worden ondersteund.

Op initiatief van het Portugese voorzitterschap vond in juni 2021 ook een **peer-learningactiviteit plaats over de op rechten gebaseerde benadering in het jeugdbeleid**. Tijdens de besprekingen werd de nadruk gelegd op de noodzaak om de jeugddimensie in verschillende beleidsgebieden te integreren, het gebruik van digitale technologieën op te voeren, de op rechten gebaseerde benadering te bevorderen en jongeren en andere belanghebbenden te betrekken. Op initiatief van Estland zal naar verwachting tegen eind 2021 een **peer-learningactiviteit over de mobiliteit van vrijwilligers** plaatsvinden om de werkzaamheden voor de herziening van de aanbevelingen van de Raad over de mobiliteit van vrijwilligers en de invoering van nationale maatschappelijke regelingen te bespreken.

Toekomstige nationale actieplanners (FNAP's)

De **toekomstige nationale actieplanners (FNAP's)** die in 2019 zijn geïntroduceerd, stellen de lidstaten in staat om op vrijwillige basis hun prioriteiten te delen in overeenstemming met de EU-strategie voor jongeren. In het kader van de FNAP's heeft de Commissie in 2019 en 2021 een enquête gehouden onder de lidstaten om informatie te verzamelen over hun jeugdbeleidsprioriteiten met betrekking tot de uitvoering van de Europese jeugd doelstellingen en hun samenwerkingsbehoeften in overeenstemming met de EU-strategie voor jongeren. **In 2019 hebben 21 lidstaten hun plannen gedeeld³⁶ en in 2021 hebben 18 lidstaten actualiseringen in het kader van de FNAP's aangeboden³⁷.**

Dit heeft bijgedragen tot meer transparantie over nationale prioriteiten op jeugdgebied en tot de vaststelling van gemeenschappelijke behoeften. Het wordt aanbevolen dat deze enquêtes ten minste één keer tijdens elke cyclus van het voorzitterschapstrio worden gehouden, met opties voor landen om hun FNAP's bij te werken wanneer dat nodig is.

In 2019 waren de drie belangrijkste gemeenschappelijke uitdagingen voor het jeugdbeleid die door de reagerende landen in de FNAP's werden genoemd: 1) de noodzaak om de participatie van jongeren te vergroten, 2) toegang tot kwaliteitsonderwijs en professionele ontwikkeling, en 3) de ontwikkeling van digitale vaardigheden en mediageletterdheid.

In 2021 zijn de reacties sterk gericht op de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor jongeren. Twee derde gaf aan dat de **geestelijke gezondheid** van jongeren de belangrijkste uitdaging was. Belemmeringen op het gebied van **professionele groei en werkloosheid onder jongeren** dragen hier nog altijd in hoge mate aan bij. De lidstaten geven ook aan dat er

³⁶ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAP>

³⁷ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAPSurvey2021>

meer aandacht moet worden besteed aan **inzetbaarheid en het verwerven van vaardigheden**, met name voor mensen met minder kansen of mensen die in sociaal geïsoleerde gebieden wonen.

- **Betrekken**

Ondersteuning van de **EU-jongerendialoog** om tijdens besluitvormingsprocessen jongeren te betrekken en hun uiteenlopende stemmen te laten horen, gevolgd door de noodzaak om **inclusieve democratische participatie** in de samenleving en democratische processen aan te moedigen, en de ontwikkeling van **mogelijkheden om “te leren participeren”** zijn prioriteiten voor Europese samenwerking in het kader van de FNAP's 2021 (net als in 2019).

Transnationale samenwerkingsactiviteiten³⁸ in het kader van het Erasmus+-programma zijn door de lidstaten aangewezen als hun voorkeursinstrument voor samenwerking op dit gebied, gevolgd door **deskundigengroepen** en **peer learning**. De samenwerking tussen het voorzitterschapstrio van de Raad van de EU, de Commissie en het Europees Jeugdforum over de 8e ronde van de EU-jongerendialoog wordt in de FNAP's gepresenteerd als een voorbeeld van goede praktijken.

- **Verbinden**

Op dit gebied worden door de lidstaten in hun FNAP's twee belangrijke samenwerkingsthema's voor de toekomst vastgesteld: 1) alle jongeren en jeugdwerkers toegang geven tot **grensoverschrijdende mobiliteit en mogelijkheden voor vrijwilligerswerk**, met speciale aandacht voor kansarme jongeren en 2) beste praktijken delen en verder werken aan effectieve systemen voor de **waardering en erkenning van vaardigheden** die zijn verworven door middel van niet-formeel en informeel leren.

In 2021 werden de transnationale samenwerkingsactiviteiten in het kader van het Erasmus+-programma door 60 % van de reagerende lidstaten als het voorkeursinstrument voor samenwerking genoemd.

- **Versterken**

Twee derde van de antwoorden in het kader van de FNAP's 2021 bevestigde dat **kwalitatief jeugdwerk** het meest relevante onderwerp is voor samenwerking, gevolgd door de noodzaak om de **Europese jeugdwerkagenda** uit te voeren. Op dit kerngebied wordt voorrang gegeven aan het gebruik van **peer learning gericht op beleidsontwikkeling**, waar meer dan de helft van de respondenten voor koos.

Dialoog met de belanghebbenden

Het **platform van de EU-strategie voor jongeren** werd in 2019 gelanceerd om participatief bestuur en de coördinatie van de uitvoering van de strategie te vergemakkelijken, zowel in reële als in virtuele omgevingen. Het brengt vertegenwoordigers van de EU-instellingen, de lidstaten, de nationale agentschappen van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps, jongerenorganisaties, lokale en regionale autoriteiten en andere belanghebbenden samen. Het platform legt de basis voor een regelmatige burgerdialoog, kent belanghebbenden een grotere

³⁸ Transnationale samenwerkingsactiviteiten (TCA) omvatten een reeks evenementen die de nationale Erasmus+-agentschappen in staat stellen samen te werken en beste praktijken in heel Europa uit te wisselen, met als doel de kwaliteit en impact van het programma op systeemniveau te verbeteren.

rol toe bij de coördinatie van de uitvoering van de strategie en biedt mogelijkheden voor het uitwisselen van informatie over activiteiten en resultaten. De Commissie heeft dit platform tijdens de pandemie gemobiliseerd om de uitwisseling tussen belanghebbenden over informatie en bewijsmateriaal inzake de gevolgen van de pandemie voor de jeugdsector mogelijk te maken.

De eerste **EU-jongerencoördinator** werd in juni 2021 benoemd. Zijn rol is om jongeren en jongerenorganisaties te bereiken en naar hun zorgen te luisteren. Het doel is ook om de interne samenwerking tussen verschillende EU-beleidsterreinen die van invloed zijn op jongeren te helpen versterken en ernaar te streven dat het jeugdperspectief in aanmerking wordt genomen in relevant EU-beleid.

Toezicht op de financiering van jongeren: EU-programma's en -fondsen

Het toezicht op de EU-uitgaven voor jongeren maakt deel uit van de transparantie van de door de strategie ondersteunde EU-actiebenadering. In het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie over de uitvoering van de EU-strategie voor jongeren wordt verslag uitgebracht over de voorbije activiteiten in het meerjarig financieel kader in 2019-2020, maar worden ook de mogelijkheden gegeven voor financiering van jongeren in het kader van het nieuwe meerjarig financieel kader 2021-2027 in combinatie met het instrument voor tijdelijk herstel, NextGenerationEU. De mogelijkheden voor financiering in dit kader zijn onder meer het nieuwe **Erasmus+**-programma met een dubbele begroting om nog meer financieringsmogelijkheden te bieden op het gebied van jeugd, het **Europees Solidariteitskorps**, het **jongerenwerkgelegenheidsinitiatief**, het **Europees Sociaal Fonds Plus** en **Horizon Europa**.

Communiceren van de EU-strategie voor jongeren

In 2019 is in meerdere talen communicatiemateriaal ontwikkeld om over de strategie te communiceren, met name op internet en via sociale media.

De [Europese jongerensite](https://europa.eu/youth/home_nl)³⁹, het meertalige éénloketportaal voor jongeren in Europa, biedt nu een breed scala aan informatie over de EU-strategie voor jongeren. Met behulp van het netwerk van **Eurodesk** en **Eurodesk Brussels Link** biedt het portaal onder meer jongereninformatie over mogelijkheden voor mobiliteits- en uitwisselingsprojecten en over democratische participatieactiviteiten op beleidsterreinen zoals werkgelegenheid, mensenrechten of vredesopbouw.

6. Conclusies en toekomstperspectieven voor de Europese samenwerking in jeugdzaken

Terugkijkend op de eerste drie jaar van uitvoering en ondanks het ontwrichtend effect van de COVID-19-pandemie heeft de EU-strategie voor jongeren voor 2021-2027 aangetoond een **sterke en doeltreffende routekaart** te bieden ter bevordering van de samenwerking tussen de EU-lidstaten en ter ondersteuning van het jeugdbeleid, zowel op Europees als op nationaal niveau. De jeugdsector kan voor de uitvoering van de strategie terugvallen op de instrumenten die de afgelopen jaren zijn ontwikkeld, evenals op belangrijke Europese jeugdprogramma's.

De **EU-jongerendialoog heeft jongeren en beleidsmakers samen weten te brengen** om ideeën te bespreken en deze in het jeugdbeleid te verwerken, en om de betrokkenheid van jongeren bij het democratische proces te vergroten door ervoor te zorgen dat hun stem telt. Er zijn inspanningen gedaan om meer jongeren te bereiken, in het bijzonder jongeren met verschillende achtergronden en profielen. Het **bereiken van jongeren met verschillende achtergronden, naast de traditionele vertegenwoordiging, is echter voor verbetering vatbaar**. De inclusie- en diversiteitsstrategie van de nieuwe programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps zal een solide kader bieden om acties in de richting van deze doelstelling te intensiveren en nieuwe vormen van participatie, die bedoeld zijn om de betrokkenheid van jongeren uit kansarme milieus te vergroten, aan te moedigen. Het Europees Sociaal Fonds Plus besteedt bijzondere aandacht aan de ondersteuning van jongeren die geen werk hebben en ook geen onderwijs of opleiding volgen en van andere kansarme of kwetsbare jongeren.

De EU blijkt ook een **inspiratiebron te zijn voor andere regio's in de wereld** als het gaat om het ontwikkelen van beleid, programma's en initiatieven voor jongeren. Buiten de Europese Unie werden op de EU-jongerendialoog geïnspireerde processen opgezet om met jongeren in contact te komen, zoals in de landen van het oostelijk partnerschap.

De door de EU-jongerenprogramma's geboden kansen voor jongeren en de jeugdsector bleven populair en aantrekkelijk, zelfs tijdens de pandemie. Dankzij de **op cocreatie**⁴⁰ **gebaseerde aanpak** die door de Commissie werd toegepast om de nieuwe programma's op het gebied van jeugd op te bouwen, konden tijdens de pandemie flexibiliteitsmaatregelen

³⁹ https://europa.eu/youth/home_nl

⁴⁰ Dankzij deze cocreatie werden jonge belanghebbenden bij het ontwerp van de programma's betrokken.

worden ingevoerd om aan de behoeften van de jeugdsector te voldoen. De Commissie zou dan ook snel actie kunnen ondernemen om de sector te helpen zich aan te passen aan nieuwe uitdagingen zoals een verminderde fysieke mobiliteit en digitale en hybride formaten.

De pandemie heeft echter ook onderstreept hoe belangrijk het is om na te denken over de rol van democratie in de samenleving en gewezen op **de sleutelrol van burgerschapsvorming, mediageletterdheid, bewustzijn van desinformatie en jeugdwerk** om de actieve participatie en betrokkenheid van jongeren te bevorderen. De enorme verschuiving naar online-onderwijs en digitaal jeugdwerk heeft de nadruk gelegd op de noodzaak van **snellere hervormingen, capaciteitsopbouw, opleiding van leraren en jongerenwerkers, ontwikkeling van vaardigheden, nieuwe pedagogische methoden en een grotere digitale paraatheid**, maar ook op het fundamentele belang van persoonlijke activiteiten voor sommige categorieën jongeren.

De programma's Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps en het Europees Sociaal Fonds Plus voor de periode 2021-2027 zijn in staat om in te spelen op de noodzakelijke digitale en groene transformaties van de economie en de samenleving. De programma's zullen inclusiever zijn en positieve veranderingen aanmoedigen om onderwijs en opleiding, jeugd en sport beter bestand te maken tegen veranderingen, in nauwe overeenstemming met de prioriteiten om de **Europese onderwijsruimte** tot stand te brengen en met de prioriteiten van het **actieplan voor digitaal onderwijs**.

Wat de toekomst betreft, zet de Commissie zich in om jeugdgerelateerde kwesties verder te integreren, zoals blijkt uit de recente benoeming van de **EU-jongerencoördinator**. De coördinator zal ernaar streven dat er beter wordt geluisterd naar de zorgen van jongeren bij de EU-beleidsvorming en streven naar betere synergieën en kennisuitwisseling tussen de verschillende beleidsterreinen op Europees niveau die betrekking hebben op jongeren.

De Commissie voert ook haar inspanningen op om jongeren te betrekken bij belangrijke Europese initiatieven. Er is een actieve rol voor jongeren weggelegd in de **Conferentie over de toekomst van Europa**, die zich richt op relevante kwesties zoals klimaatverandering, een sterkere economie, waaronder de toekomst van werk en banen, onderwijs, opleiding en jeugdbeleid en het toenemende belang van digitale technologieën. Jongeren worden uitgenodigd om een actieve rol te spelen in het **Nieuw Europees Bauhaus**-initiatief, een beweging om samen nieuwe manieren van leven in harmonie met de planeet te ontwerpen en te ontwikkelen.

Ondanks de diversiteit van de nationale omstandigheden heeft de strategie voor jongeren de lidstaten in staat gesteld gemeenschappelijke uitdagingen en prioriteiten vast te stellen, hoofdzakelijk door middel van activiteiten voor wederzijds leren en met name in de context van de pandemie.

Voor de volgende periode zouden de instrumenten van de strategie kunnen worden gebruikt om jongeren meer te betrekken, te verbinden en te versterken, waaronder **voor de verdere versterking van de participatieprocessen van jongeren en het bereiken van meer jongeren dan de gebruikelijke vertegenwoordiging**, en voor de uitrol van de **uitvoering van de Europese jeugdwerkagenda en de toekomstige aanbeveling van de Raad over de mobiliteit van jonge vrijwilligers**. De instrumenten en hulpmiddelen van de strategie kunnen ook worden gebruikt om specifieke toekomstige uitdagingen aan te pakken, waaronder **de**

gevolgen van de COVID-19-pandemie op het onderwijs, de werkgelegenheid en de geestelijke gezondheid van jongeren, met name voor kansarme jongeren, en de toegenomen behoefte aan digitaal jeugdwerk.

Deze huidige prioriteiten zullen worden verwerkt in het nieuwe **werkplan voor de driejaarlijkse periode 2022-2024**, dat zich vooral zal richten op de **veerkracht en het herstel van de jeugd en de jeugdsector** in de periode na COVID-19. EU-programma's en -fondsen zoals **Erasmus+**, **het Europees Solidariteitskorps**, **Horizon Europa** en **het Europees Sociaal Fonds Plus** kunnen een grote bijdrage leveren, aangezien ze zijn versterkt en aangepast aan de recente ontwikkelingen. Bovendien kan aanvullende financiering van **NextGenerationEU** met krachtige steun voor veel beleidsterreinen die betrekking hebben op jongeren (onderwijs, vaardigheden, werkgelegenheid, klimaat enz.) een grote impact hebben.

Ervoor zorgen dat alle jonge Europeanen gelijke toegang hebben tot kansen en hen de nodige steun geven om te leven, te werken, te leren en te bloeien, blijft centraal staan binnen de samenwerking en het beleid van de EU voor jongeren. De EU-strategie voor jongeren 2021-2027 is van cruciaal belang om deze doelen te bereiken. Middels het opzetten van dit krachtige beleidskader, waardoor kennisuitwisseling en wederzijds leren tussen de lidstaten mogelijk wordt gemaakt, en dankzij het toewijzen van middelen uit Erasmus+ en andere EU-programma's naar de drie strategische pijlers "betrekken, verbinden, versterken", zullen veel jongeren in Europa in staat zijn hun volledige potentieel te bereiken, voorbereid zijn op de groene en digitale transitie en vorm geven aan een betere en eerlijkere toekomst voor henzelf.

Op 15 september 2021 kondigde voorzitter von der Leyen in haar toespraak over de staat van de Unie⁴¹ aan dat de Europese Commissie zal voorstellen om 2022 uit te roepen tot het jaar van de Europese jeugd. Een jaar dat in het teken staat van de jongeren, die zoveel hebben overgehad voor anderen". Het Jaar zal ernaar streven de inspanningen van de Unie, de lidstaten, de regionale en plaatselijke autoriteiten op te voeren om de jeugd te eren, te stimuleren en met haar samen te werken in een postpandemisch perspectief als "Europa heeft al zijn jeugd nodig".

⁴¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/SPEECH_21_4701